

DEEL 1

E-LEARNING IN DE TIJD

1. Introductie.....	3
2. Verleden.....	4
2.1 De ENIAC	4
2.2 ARPANET.....	6
3. Heden.....	10
3.1 Voor- en nadelen van e-learning.....	10
3.1.1 Voordelen van e-learning.....	10
3.1.2 Nadelen van e-learning	13
3.2 Trainingsmethoden	13
3.2.1 CBT	14
3.2.2 WBT	14
3.3 Blended solution.....	15
3.4 E-learning-initiatieven	17
3.4.1 Kennisnet	17
3.4.2 Hogescholen en universiteiten	19
3.4.3 eArmyU.....	22
Bronnen.....	25

DEEL II

BEGRIPPENOMSCHRIJVING EN COMPONENTEN

1. Inleiding	3
2. Verschijningsvormen van e-learning	5
2.1 Web Based Training (WBT)	5
2.2 Discussieplatforms en chatboxen	5
2.3 Sametime en messengers	6
2.4 Virtual classroom /virtuele klassen	6
2.5 Webcasts en podcasts	7
2.6 Hybride cd-rom	8
3. Learning Management Systems (LMS)	9
3.1 Functies van een LMS	10
3.2 Integrated Learning Management System (ILMS).....	14
4. Learning portals	16
5. Computer Based Training (CBT)	19
5.1 Het maken van een CBT.....	19
6. Web Based Training (WBT)	20
6.1 Leeromgevingen en het web.....	20
7. Virtual classroom	23
7.1 Hoe werkt een virtual classroom?	23
7.2 Interactie tussen studenten	24
7.3 Aanmelden voor een virtual classroom.....	24
7.4 Virtual classroom in een notendop	25
8. Definities	26
Bronnen en referenties	30

DEEL III
E-LEARNING STRATEGIE

1.	Inleiding	3
2.	Waarom anders leren?	5
2.1	Technologie	6
2.2	Content/inhoud	7
2.3	Aangeboden diensten	8
3.	Investeren en het rendement berekenen	10
3.1	Het berekenen van het rendement	11
3.1.1	Directe kosten.....	12
3.1.2	Continue toetsing van de performance-indicatoren.....	13
3.2	Causal Chains Analysis van IBM	14
4.	E-learning in de organisatie	15
4.1	Hoe moet e-learning in de organisatie gepositioneerd worden?	15
4.2	Diverse insteekpunten.....	16
4.3	Afhankelijkheden	16
4.4	Change-management.....	18
5.	Stap voor stap naar een e-learning-strategie	20
5.1	Stap 1 - Bepaal de doelgroep	21
5.2	Stap 2 - Analyseer de leerbehoefte.....	22
5.3	Stap 3 - Analyseer het gewenste leerpad	23
5.4	Stap 4 - Voer een GAP-analyse uit	23
5.5	Stap 5 - Stel het trainingsschema op	23
5.6	Stap 6 - Evalueer en pas aan	24
6.	Eindnoten	25
7.	Bronnen	26

DEEL IV
LEARNING MANAGEMENT SYSTEMEN

1. Inleiding	3
2. LMS	4
2.1 LMS, LCMS en CMS	7
3. De markt	9
4. Standaarden	12
4.1 AICC	12
4.2 IMS-consortium	13
4.3 ADL	13
4.4 IEEE	14
4.5 SCORM	14
5. Kiezen voor een LMS-leverancier	15
6. LMS: lokaal installeren of beschikbaar stellen via een Application Service Provider (ASP)	17
7. Een praktijkvoorbeeld	19
7.1 De businesscase	19
7.2 De leveranciers	20
7.3 Leveranciersinventarisatie	21
7.4 De keuze	39
Begrippenlijst	42
Eindnoten	53
Bronnen	54

DEEL V
E-LEARNING READINESS

1. Inleiding	3
2. Factoren die e-learning-readiness beïnvloeden	5
2.1 Inleiding.....	5
2.2 Doelgroep	7
2.3 Leerinhoud	10
2.4 Leercultuur.....	13
2.5 Technische infrastructuur.....	14
2.6 Kosten	14
2.7 Stakeholders.....	17
3. Informatie verzamelen over factoren van e-learning-readiness ...	18
3.1 Inleiding.....	18
3.1.1 Schriftelijke vragenlijsten.....	18
3.1.2 Enquête/interviews.....	19
3.1.3 Workshops	20
3.1.4 Raadplegen schriftelijke informatiebronnen.....	20
3.2 Voorkeursmethode per factor	21
4. De oplossing die leidt tot e-learning-readiness	24
4.1 Inleiding.....	24
4.2 Criteria voor e-learning-readiness	24
4.3 Kosten-batenanalyse.....	25
4.4 De e-learning-evolutie.....	27
Eindnoten	29

DEEL VI
DE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN E-LEARNING

1.	De toegevoegde waarde van e-learning	3
1.1	Inleiding.....	3
1.2	Sneller	3
1.2.1	Kán het ook sneller?	6
1.3	Goedkoper.....	7
1.4	Effectiever	9
2.	Integratie van bedrijfsprocessen met leerprocessen	12
2.1	BOX 1: Channel Enhancement	12
2.2	BOX 2: Value Chain Integration	13
2.3	BOX 3: Transformation	15
2.3.1	De lerende	17
2.3.2	Leerproces	18
2.3.3	Organisatie.....	18
2.4	BOX 4: Convergence	19
3.	Pull in plaats van push in het leerproces.....	21
3.1	De medewerker als eigenaar van zijn eigen leerproces	21
4.	Meerwaarde gemeten, de ROI van e-learning	23
4.1	Wat is ROI?	23
4.2	Kostenbesparing	24
4.3	Opbrengsten	25
5.	E-learning: de slotsom	30
	Literatuurlijst.....	31

DEEL VII
MANAGEN VAN VIRTUAL LEARNING OMGEVINGEN

1. Inleiding	4
2. Componenten van een elektronische leeromgeving	5
2.1 Cursusmateriaal en instructies	5
2.2 Studenten/cursisten	6
2.3 Ondersteuning	6
2.4 Technologie	8
2.5 Locaties	8
3. Opzetten van een elektronische leeromgeving.....	9
3.1 Functionele aspecten.....	9
3.1.1 Beheer van elektronische leeromgevingen.....	9
3.1.2 Functionaliteiten van elektronische leeromgevingen	10
3.1.3 Changemanagement van elektronische leeromgevingen	10
3.1.4 Invloed van wetgevingen	10
3.2 Trainingsinhoudelijke aspecten.....	11
3.2.1 Trainingsmethodiek in elektronische leeromgevingen	11
3.2.2 Cursusformaat in elektronische leeromgevingen	12
3.3 Technische aspecten	13
3.3.1 Hardware in elektronische leeromgevingen.....	14
3.3.2 Software in elektronische leeromgevingen	18
3.3.3 Aandachtspunten technologie in elektronische leeromgevingen	20
4. Onderhouden van een elektronische leeromgeving	25
4.1 Functionele/procesaspecten.....	25
4.2 Technische aspecten	28
4.2.1 Software	28
4.2.2 Hardware	29
5. Concept voor het beheren van elektronische leeromgevingen.....	30
5.1 Stap 1 - Inventarisatie componenten elektronische leeromgeving...	30
5.2 Stap 2 - Inventarisatie beheersrollen	30
5.3 Stap 3 - Opstellen van procedures	31
5.4 Stap 4 - Opleiden van beheerders	33
6. Cost-of-ownership aspecten	34
6.1 Kosten voor het opzetten en beheren van elektronische leeromgevingen ('zelf hosten')	34
6.1.1 Hardware	35
6.1.2 Software	35
6.1.3 Infrastructuur	36

6.1.4	Opleiden communicatiepersoneel en gebruikers.....	36
6.1.5	Implementatie	37
6.1.6	Technisch Beheer	37
6.2	Kosten gebruik elektronische leeromgeving ('hosted solution').....	38
	Woordenlijst	40

DEEL VIII
MULTICULTURELE OVERWEGINGEN

1. Leren in verschillende culturen.....	4
1.1 De invloed van cultuur	5
1.2 Individualisme	6
1.3 Collectivisme.....	7
1.4 Leren en cultuur	8
2. Leermethode	9
3. Pedagogie en cultuur.....	11
4. Opzetten van trainingen.....	13
5. Vertalingen	16
5.1 De problematiek van vertalingen vanuit het perspectief	
van een trainingsmanager	16
5.1.1 Internationalisatie	17
5.1.2 Ontwikkelen met internationale doelgroep voor ogen	18
5.2 Modulaire opbouw.....	19
5.3 Change-management.....	20
5.4 Lokalisatie	20
5.5 Management van lokalisatie.....	21
5.6 Taal.....	21
6. Tips en richtlijnen voor het ontwikkelen van trainingsmateriaal	
dat gebruikt gaat worden in een internationale context.....	24